

СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ ЯК ЗАСІБ СТИМУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація: Одним з інструментів податкового механізму є спрощені режими оподаткування. Втім, як свідчить зарубіжний досвід, вони можуть використовуватися тільки як тимчасовий захід на певному етапі становлення малого та середнього підприємництва.

Ключові слова:спрощена система, оподаткування, підприємництво, податковий Кодекс.

Основний текст:

Однією з особливостей вітчизняної системи оподаткування виступає те, що вона складається з двох підсистем – стандартної і спрощеної (для малого і середнього бізнесу), що значно впливає на ефективність її функціонування.

Більш ніж 10 років спрощена система оподаткування, обліку та звітності практично не коригувалася, але з прийняттям нового Податкового кодексу від 02.12.2010 № 2755-VI, для малого бізнесу почали діяти нові правила спрощеної системи оподаткування.

В країнах Європейського союзу не використовується спрощені схеми стягування податків. Замість цього тут знайшли своє застосування інші форми державного стимулювання малого і середнього підприємництва. Ними, зокрема, є:

- створення рівних умов оподаткування для всіх організаційно-правових форм суб'єктів підприємницької діяльності;
- забезпечення податкового нейтралітету у випадку зміни організаційно-правової форми бізнесу;
- звільнення деяких видів підприємств від необхідності ведення звітності про результати господарської діяльності та запровадження спрощеної системи бухгалтерського обліку і звітності;

Спрощені системи оподаткування в Україні використовуються як найбільш дієвий метод обкладання податками малих підприємств та фізичних осіб у певних сферах. До таких систем відносяться: єдиний податок для фізичних осіб, єдиний податок для юридичних осіб, фіксований податок для фізичних осіб, фіксований сільськогосподарський податок і спеціальний торговельний патент.

Спрощені системи оподаткування малого підприємництва, що застосовуються в Україні, мають значні відмінності від нестандартних податків в інших країнах світу. Ці відмінності полягають в наступному (табл. 1.1). [2, с. 84-85].

Таблиця 1.1

Відмінності спрощеного оподаткування в Україні від нестандартного
оподаткування у світовій практиці

Світова практика	Україна
Нестандартний податок запроваджується замість одного із податків стандартної податкової системи	Спрощеними системами оподаткування передбачається запровадження інтегрального податку, який виступає заміною певної сукупності звичайних податків та обов'язкових платежів
Запровадження нестандартних податків має на меті спрощення методик визначення об'єкта оподаткування і розрахунку податкових обсягів зобов'язань, коли відповідно до звичайної методики об'єкт оподаткування визначити складно або його визначення є нерациональним	Метою запровадження нестандартних (спрощених) податків в Україні виступає, головним чином, зменшення податкового навантаження на платників податків

На сьогодні мале підприємництво втрачає свою роль в побудові ефективної вітчизняної економіки. Розвиток малого і середнього підприємництва не використовується в якості важеля структурного регулювання економіки і фактично виступає лише джерелом забезпечення додаткових доходів частини населення. Відсутність надійних механізмів контролю за технологіями нарахування та сплати фіксованого та єдиного

податків призводить до зменшення податкових надходжень до державного бюджету країни. Типовими стали такі порушення податкового законодавства, як: відмивання через спрощену систему оподаткування тіньових коштів шляхом укладення фіктивних договорів зі сплатою мінімальних комісійних; приховування частки валового доходу, яка перевищує гранично допустимі ліміти, що дають право працювати за спрощеними режимами оподаткування, тощо.

Все викладене виступає свідченням того, що спрощені режими оподаткування можуть використовуватися тільки як тимчасовий захід на певному етапі становлення малого та середнього підприємництва. Таким чином, існує необхідність поступового переведення суб'єктів господарювання, що працюють в умовах спрощеного оподаткування на стандартний режим нарахування та сплати податків. Таке переведення повинно здійснюватися шляхом поступового звуження кола податків, від сплати яких звільняється суб'єкт режиму спрощеного оподаткування. Замість того повинні впроваджуватися загально прийняті у світовій практиці методи державної підтримки таких суб'єктів господарської діяльності.

Доцільно це здійснювати у три етапи (табл. 1.2)

Таблиця 1.2

Етапи скасування спрощеного оподаткування

Етапи	Заходи зі скорочення пільгового режиму оподаткування	Заходи державної підтримки суб'єктів малого підприємництва на заміну
I	Виведення з кола обов'язкових платежів, що замінюються спрощеним оподаткуванням, внесків до Пенсійного фонду та фондів загальнообов'язкового соціального страхування з переведенням суб'єктів малого підприємництва на сплату цих внесків на загальних засадах, визначених чинним законодавством	Надання можливості суб'єктам малого підприємництва переходу на сплату податку на оціночний дохід за бажанням
II	Виведення з кола податків, від	

	яких звільняється суб'єкт спрощеного оподаткування ПДВ	
III	Остаточне скасування спрощеного оподаткування для суб'єктів малого бізнесу і переведення їх на стандартний режим оподаткування	Впровадження спрощеної системи бухгалтерського обліку і звітності, зменшення ставки ПДВ, застосування податку на оціночний дохід замість податку на прибуток тощо

Література:

1. Податковий Кодекс України, Кодекс, Верховна Рада України, від 02.12.2010, № **2755-VI**, – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Бюджетна політика у контексті стратегії соціально–економічного розвитку України: Наукове видання в 6 томах. – Т.3. Розвиток системи податків як основи зміцнення державних фінансів / Відп. за випуск В.Д. Корольок. – К.: НДФІ при Міністерстві фінансів України, 2004. – С. 84-85.